

HOVAWART

Ledencontactblad
Hovawart Bond Nederland
Winter 2020/2021

22

Lidmaatschap en contributie

De contributie bedraagt € 30,- per jaar, vooraf te voldoen. Gezinslidcontributie € 5,- per jaar.

Adreswijziging, aanmeldingen opzegging: secretarishovawartvereniging@gmail.com. Opzegging lidmaatschap kan schriftelijk of per e-mail en op elk moment conform de statuten van de vereniging.

Lovense Kanaaldijk 40
5015 AK Tilburg, NL
www.hovawartbond.nl

Kamer van Koophandel nr. 60877707
IBAN/SEPA Nummer: NL59INGB0006542675
BIC Nummer: INGBNL2A
Banknaam: ING BANK N.V.

Bestuur

- Kees van Gorp, voorzitter
06-54716556
kees1962@hotmail.com
fokcommissaris en internationaal contact
- Kees van der Sar, vice-voorzitter, webmaster
kees.vandersar@gmail.com
- Christel van de Westelaken, secretaris
06-51250097
cvdwestelaken@gmail.com
- Camiel Daamen, penningmeester en leden-administratie
(073) 6411189
camiel.daamen@home.nl

Mail uw bijdrage naar:
marcelvandijk@mac.com

Beste mensen,
“Geen nieuws, goed nieuws.” zullen de meesten die mij kennen, gedacht hebben. Daarom nu dan toch maar wat uitgebreidere informatie. Allereerst wil ik even stilstaan bij een jaar vol van aanpassingen voor iedereen. Tegenslagen die we weer zullen gaan overwinnen!
De inmiddels overal bekende lockdown zorgt ervoor dat we als groep niet veel samen kunnen komen. De pandemie, een drama waarvan we ruim een jaar geleden niet hadden gedacht dat het ooit zou kunnen komen en ons leven voor zo'n groot deel zou kunnen beheersen. Wat een virus zo groot als een speldenprikje kan veroorzaken, is ongekend. Zeker de komende feestdagen vragen veel creativiteit van ons. Beperkte groepsgrootte, zelfs voor familie. Een tegenslag voor iedereen, maar ook dit is te overwinnen.

Ook voor de 'hondenfamilies' is er nu even geen nieuwjaarsborrel of kerstviering. Toch moeten we ons gelukkig prijzen dat we nog kunnen klagen en dat we het COVID-19-virus tot op heden hebben weerstaan.

Ik beloof u dat wij na deze COVID-19-periode als groep weer zullen werken aan samenkomsten en mooie activiteiten. Daar blijven we naar uitkijken. Voor nu geldt dat onze trainingen met heel veel inzet van Mijke en Marieke op zéér aangepaste wijze doorgaan! Er zijn beperkte lessen waarbij de pups een voorkeursbehandeling krijgen. Zowel Mijke als Marieke doen er alles aan om iedereen zo goed mogelijk tevreden te stellen. Hiervoor ben ik hen natuurlijk heel dankbaar.

Een aantal van onze leden en/of cursisten kreeg het virus of verloor zelfs dierbaren zoals ouders, broers, zussen, vrienden of bekenden. Ook Kamila en ik hebben in de eerste golf te maken gehad met het virus. We wisten dit overigens niet meteen. We hadden contact gehad met een persoon die helaas op de IC terecht kwam. Enkele dagen na dit contact werden wij ziek. Ik heb wat buikgriepklachten gehad en Kamila was echt héél ziek. Hetty Slaats heeft ons door deze vervelende situatie geholpen en is daarbij zelf gelukkig niet ziek geworden. Kamila was, als je het vergelijkt met de herstelperiode van veel andere mensen, relatief snel weer als vanouds, maar bij mij is de nawerking als een sluipmoordenaar op gaan spelen.

Zoals de meeste mensen weten, is mijn gezondheid broos. Aanvankelijk dachten we dat er gewoon wat 'normale' slijtage aan het optreden was. Na de trainingsweek in de zomer werden de klachten ernstiger. Onderzoek wees uit dat ik iets aan mijn vaten heb. Er volgt een verwijzing naar een speciale vatenarts. Ook gewrichten en zenuwen zijn aangetast en kreeg ik het advies om de heupen te laten controleren. Lopen gaat moeizaam en de vermoeidheid is groot. De ene dag gaat het wat beter dan de andere dag, met krukken kan ik me nog voortbewegen. Hopelijk komt het op een acceptabele manier kunnen bewegen weer terug. Niet bewegen staat niet in mijn woordenboek. Lang in dezelfde positie zitten is ook een probleem, mede daarom is op en neer rijden naar Nederland niet eenvoudig te doen. Vliegen zal na de grote golf weer moeten. Nu durf ik dat even niet. Natuurlijk mis ik het 'kapitein zijn op ons schip'. Ik verheug me er enorm op en zie ernaar uit, dat de cijfers beter worden, zodat we weer samen kunnen genieten van elkaar, de honden en onze hobby. Voor nu: Geniet zoveel als mogelijk van en met elkaar tijdens de feestdagen. Tot snel!

Kees van Gorp, voorzitter

Snuffelen... ...aan urine

Social media voor honden

Iedere hondeneigenaar weet dat honden geïnteresseerd zijn de plasjes van andere honden. Ieder paaltje, ieder muurtje, ieder grassprietje moet geïnspecteerd worden, de ene keer maar eventjes, de andere keer wel 10 seconden! En daar sta je dan. Je hebt haast en wilt eigenlijk alleen maar een korte, snelle wandeling doen. Je trekt je hond snel mee, het heeft lang genoeg geduurd.

Ondanks de irritatie die het soms met zich mee kan brengen, is het toch goed om even stil te staan bij de vraag waarom je hond dit doet. Sommigen vergelijken het met Facebook; honden plaatsen berichtjes voor elkaar door bepaalde plekken te markeren met urine. Andere honden 'lezen' die berichtjes dan weer. Maar welke informatie halen ze daar dan uit? En waarom is dat zo belangrijk?

Wat zijn feromonen?

Een feromoon is een hormoonachtige, chemische stof en wordt via lichaamsvloeistoffen uitgescheiden; denk aan urine of kliervocht. Bij honden worden feromonen o.a. afgescheiden via de oren, de voetzooltjes, de anaalklieren en bij de genitaliën. Ze worden gedetecteerd door het vomeronasaal orgaan, ook wel orgaan van Jacobson genoemd. Dit reukorgaan bevindt zich boven in de mond, in het gehemelte.

Feromonen worden ook wel sociale geuren genoemd. Deze geuren zijn gelinkt aan het territorium, het nest, de ontwikkeling, sociale relaties en individuele karakteristieken. Feromoon = informatie met emotionele betekenis.

Waar de markeringen van andere honden zich bevinden heeft betekenis. Je hond besnuffelt een berm of veldje om uit te vinden welke honden daar zijn geweest en op

welke plek ze een boodschap hebben achtergelaten. Dat kunnen bekende of onbekende honden voor hem zijn, reuen of teven, vriend of vijand. Ieder plasje geeft informatie over de desbetreffende hond. Deze informatie heeft emotionele waarde voor de jouw hond. Het zal je opgefallen zijn, dat je hond na het snuffelen zelf ook ergens een bericht zal achter laten. De plek waar hij dat doet is met zorg uitgekozen en zegt iets over de relatie die hij heeft met de andere honden.

Een hond heeft tot zo'n 10 seconden nodig om iets nieuws, bijvoorbeeld het plasje van een nieuwe hond in de buurt, goed in zich op te nemen en te verkennen. Iedere volgende keer als een hond dat nieuwe plasje tegenkomt zal het steeds minder nieuw zijn en daarom ook steeds minder tijd kosten om te verkennen. Na verloop van tijd hoeft er bijna niet meer gesnuffeld te worden aan deze

specifieke markering, deze geur is bekend geworden.

De feromonen bevinden zich overigens niet alleen op de plek waar gemarkeerd is. Ze worden door de lucht verspreid en door de wind verplaatst. Er hangt als het ware een zweem in de lucht, overal waar je loopt zal je hond iets waarnemen. Des te dichterbij de 'bron', des te geconcentreerder de geur. Dit verklaart overigens ook meteen waarom honden bij elkaar aan het achterste ruiken. Dichterbij de bron kun je eigenlijk niet komen.

De geurenwereld van de hond; geur is overal. Niet alleen verse markeringen zijn voor je hond waarneembaar maar ook die van bijvoorbeeld een week geleden. In de lucht hangt dus een rijke mix van velen geuren; vers en oud, van soortgenoten, maar ook van andere dieren én mensen!

Geur = Emotie

Iedere emotie die we ervaren gaat gepaard met fysiologische veranderingen. Denk aan hartslag, ademhaling, zweet en aan metabolische veranderingen. Dieren kunnen dat ruiken.

Een crimineel op de vlucht voor de politie is daarom appeltje eitje voor een politiehond, want hij laat een perfect spoor na van angst-zweet en andere verraderlijke chemicaliën. Vanuit evolutionair oogpunt heeft het afscheiden van dit type feromonen ook een voordeel voor de andere dieren binnen de groep; de geur zal namelijk anderen alarmeren als er gevaar dreigt.

Geur = identiteit

Geur is niet alleen emotie. Geur is ook uniek per individu, per situatie en per gemoedstand op het moment. Als een hond snuffelt aan een paaltje, dan gaat daar dus veel meer mee gemoeid dan alleen het paaltje. Voor ons heeft het geen betekenis, maar jouw hond ruikt dat Duitse Herder Tarzan daar een week geleden is geweest en dat hij zich niet lekker voelde, ook dat speelkameraad Benji er zojuist nog langs is gekomen. In het gras ruikt je hond vervolgens dat buurhondje Melody loops is. Feromonen hebben ook vaak als doel om de ander te lokken in het kader van de voortplanting. De feromonen in de urine van Melody communiceren dat ze klaar is om te paren. Jouw reu wil maar al te graag weten waar Melody zich op dat moment vindt!

Een hond kan uit de markering o.a. opmaken hoe oud het individu is, of hij ziek of gezond is, en wat zijn sociale status is. En ja, een hond kan dit soort zaken ook bij ons waarnemen. Honden zijn daarom zo goed in het vinden van een vermist persoon. Ze volgen daarbij een uniek, chemisch geurspoor.

Snuffelen in het kwadraat

Paarden en katten flemen. Maar honden doen iets vergelijkbaars. Je hebt het je hond vast al wel eens zien doen: om de geur nog beter in zich op te nemen, likt de hond als het ware in de lucht. Het lijkt er dan op alsof de hond de urine oplikt, maar dat is niet het geval. Door de tong vlak over het gemarkeerde oppervlak te halen kan de hond de geur (de feromonen) als het ware naar binnen scheppen en zo beter in contact brengen met het vomeronasaal orgaan. Reuen doen dit bijvoorbeeld als ze urine van een loops teefje treffen.

Snuffelen is chemische communicatie

Honden leven in een wereld van geuren. Een wereld die wij niet kunnen zien en niet écht kunnen begrijpen. Dat wij het niet zien, wil niet zeggen dat het niet belangrijk is. Vergelijk het met jouw behoefte om dagelijks de krant te lezen, radio te luisteren of op Facebook de berichten van vrienden en familie te lezen. Voor honden is het misschien nog wel belangrijker, want voor hen hangen de voortplanting, het welzijn en het overleven ervan af.

Feromoontherapie bij stress en angst

Feromoontherapie omvat het gebruik van feromonen (chemische signalen) om de emotionele staat en het gedrag van dieren te beïnvloeden. Bij angstige honden kan de toepassing van feromoontherapie een positief effect hebben in de wachtkamer van de dierenarts of een pup die voor het eerst in zijn nieuwe huis komt. Ook wordt het wel gebruikt bij verlating gerelateerde problemen en dierenasiels. Het is echter géén wondermiddel! Feromonen bij feromoontherapie zijn gebaseerd op feromonen die dieren zelf produceren. De moleculaire samenstelling en concentratie van deze chemicaliën wijken af van 'echte' feromonen. Bedenk ook dat de emotie bij een hond sowieso wordt bepaald door veel verschillende factoren in de omgeving en het veranderen van een van die prikkels (de geur) betekent niet dat je daarmee automatisch de emotie bij het dier

verandert. Er moet dus meer gebeuren om de angst weg te nemen. Denk bijvoorbeeld aan training en gedragstherapie.

Pas op voor commerciële producten zoals 'calming sprays' of halsbanden voor honden met feromonen of andere geurtjes zoals lavendel. Dergelijke producten zijn níét wetenschappelijk bewezen en nemen ook niet de oorzaak van de angst of stress weg.

Heb jij een angstige hond en ben je geïnteresseerd in feromoontherapie? Neem dan contact op met een deskundige om zo tot een goede indicatie en toepassing van de therapie te komen. Er zal dan ook gekeken worden naar de omgevingsfactoren en welke daarvan veroorzaker is van de angst. Realiseer je goed dat deze vorm van therapie slechts een ondersteunende werking heeft.

Christel van de Westelaken

Bron: www.doggo.nl

Wie is de baas?

Dominante honden

Mensen maken zich soms wel eens zorgen over het gedrag van hun hond. Ze vrezen dat hun hond vanwege zijn dominante karakter van alles uit de kast haalt om de hoogste in rang (de baas) te worden. Zijn deze zorgen terecht? Wat is dominantie eigenlijk precies en wat is ervoor nodig om de baas te zijn?

Wat is dominantie precies?

In de ethologie (gedragsbiologie) betekent dominantie dat het ene individu eerder toegang heeft tot belangrijke resources dan een ander. Laten we deze definitie nu als uitgangspunt nemen. Voorbeelden van belangrijke resources zijn bijvoorbeeld eten, drinken, een partner (voortplanting), een comfortabele ligplek of een bepaald voorwerp. Dominantie kan alleen gezien worden in de context van een groep van 2 of meer personen. Het betreft altijd de relatie tus-

sen individuen. Wie heeft voorrang boven de ander?

Stel je een schaal met koekjes voor. Je zult zien dat sommige mensen zonder aarzeling als eerste een koekje pakken. Andere mensen zullen meer terughoudend zijn en de ander voor laten gaan. Volgens de bovenstaande definitie zou je dan kunnen zeggen dat de mensen die als eerste toetasten dominant zijn.

Maar binnen deze zelfde groep kunnen de verhoudingen veranderen wanneer het niet om koekjes gaat maar om chips. De koekjesliefhebbers zullen nu misschien niet zo snel toetasten, terwijl de mensen die voorheen terughoudend waren nu juist als eerste iets nemen. Stel je iemand voor die van koekjes houdt. In zijn eigen gezin zal hij als eerste een koekje van de schaal pakken, maar zodra hij samen met collega's is, zal hij wachten totdat iemand anders het eerste koekje van

de schaal neemt.

Dominantie is dus niet zo simpel in kaart te brengen. Het kan per situatie en per moment variëren. Een hond kan zich in een bepaalde situatie dominant gedragen, maar in een andere situatie helemaal niet.

Niemand, dus ook geen enkele hond, is altijd dominant. Iemand kan wel in bepaalde situaties voorrang nemen om een resource te bemachtigen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan je vriend die de afstandsbediening van de TV niet los laat. Of denk aan jouw lievelingsstoel waar niemand anders in mag zitten. De één noemt dit dominant, de ander zal het assertief noemen. Of bezitterig, bazig, autoritair of juist onzeker?

Wat doet de baas?

De baas is de leider. Hij neemt alle beslissingen en bepaalt hoe de resources verdeeld worden.

Kijk nu naar jouw eigen situatie met je hond. Wie is de baas? Wie neemt de beslissingen en wie bepaalt hoe de resources verdeeld worden? Belangrijke aspecten (resources) voor het welzijn voor een hond zijn:

- eten en drinken
- onderdak
- slaapplaats
- gezelschap
- bepaalde voorwerpen, speeltjes
- veiligheid
- zelfontplooiing
- ontspanning en spel

Bij het verdelen van de resources worden meerdere beslissingen genomen: wat, wanneer, waar, hoe vaak, hoe lang, wat en hoe? Bijvoorbeeld: Wat eet je hond? Wanneer? Waar eet hij? Hoe eet hij? Hoe vaak? Hoeveel? Met wie? Etc.

Wie bepaalt?

De kans is heel groot dat jij in jouw situatie met je hond over alle resources alle beslissingen neemt. Vanaf het moment dat een hond bij je komt wonen bepaal jij wat er gebeurt. Over de meest basale dingen zal een hond zelf niet kunnen beslissen. Zelfs het feit dat de hond bij jou in huis is komen wonen, is door jou besloten.

Chirag Patel: "Sometimes we forget that dogs don't choose to come and live with us – we choose them and choose what their lives will be like within our families, what they will get to eat or drink, where they will sleep, even which friends they choose to meet. And we don't give them very many choices. So if we say, 'You're going to live with me and this is how it's going to be,' it's only respectful to provide for them what they need, and teach them the skills they need to thrive in a human environment."

Waarom is dit belangrijk?

Als jij altijd door anderen bent verteld dat het gedrag van jouw hond voortkomt uit dominantie, dan heeft dat consequenties voor de manier waarop je met je hond omgaat. Hierboven lees je al dat je hond volledig afhankelijk is van jouw keuzes. Als je het al belangrijk vindt om de baas te zijn, dan weet je nu dat je er niet veel extra's voor hoeft te doen.

Wil je ongewenst gedrag vanuit dominantie oplossen? Dan zul je handelingen moeten verrichten om de hond duidelijk te maken dat hij lager in rang staat. Echter de motivatie bij de hond ligt ergens anders! Dus los je het probleem niet op. Bovendien zijn dergelijke handelingen zeer onprettig voor je hond en schadelijk voor jullie relatie. Vaak begrijpt de hond niet eens waarom dit gebeurt.

Het is voor jouw relatie met je hond veel prettiger als je naar de echte oorzaak van het ge-

drag kijkt, want pas dan kun je je hond beter gaan begrijpen en het ongewenste gedrag stoppen.

James O'Heare: "The classic example is the dog who jumps up on guests arriving through the front door. If you think this is because the dog is "dominant" as opposed to the dog receiving attention/petting from the guests which he finds reinforcing, the techniques used to try to solve this "problem" may make matters worse or even be downright inhumane."

Als het geen dominantie is, wat is het dan?

Veel (ongewenste) gedragingen zijn bewust of onbewust aangeleerd. Een hond laat gedrag zien wat voor hem iets prettigs oplevert. Bedenk ook dat gedrag door emoties wordt aangestuurd! Zo levert opspringen tegen bezoek aandacht op, en door te grommen zorgt de hond ervoor dat er afstand wordt gecreëerd tussen de hond en de 'bedreiging'.

Agressie wordt vaak verward met dominantie met als gevolg dat de oplossing van het probleem in de verkeerde hoek wordt gezocht. Ook hier betreft het vaak aangeleerd gedrag vanuit de emotie van de hond. Ook factoren als socialisatie, stress, omgeving, situatie, pijn en ongemak kunnen een rol spelen.

- Een hond bij de dierenarts niet op de behandelafel wil, is niet dominant, hij is bang.
- Een hond die gromt wanneer hij geaaid wordt, is niet dominant, hij wil met rust gelaten worden.

- Een hond die op de bank ligt, is niet dominant, de bank ligt blijkbaar fijner dan de mand.
- Een pup die bijt, is niet dominant, hij heeft een behoefte om te kauwen en heeft nog geen bijtrem.
- Een hond die niet luistert tijdens een training, is niet dominant, hij vindt de situatie te moeilijk of hij begrijpt de oefening niet. En ga zo maar door...

Wil de hond de baas zijn?

Nee. Honden zijn sociale dieren, net als mensen. Het leven in een groep biedt structuur en veiligheid. Een hond heeft behoefte aan vriendschap, aan structuur, aan zichzelf kunnen zijn en aan zelf beslissingen kunnen nemen. Dit alles staat volledig los van dominantie. Een hond is een individu met eigen behoeften en verlangens en die mogen kenbaar gemaakt worden. Graag zelfs! Het is aan jou, als "baas" om daar gehoor aan te geven.

Referenties

- Enikő Kubinyi, Lisa J. Wallis, Dominance in dogs as rated by owners corresponds to ethologically valid markers of dominance – *Animal Behavior*, Published May 9, 2019, PubMed 31119074
- *Social Behavior of Dogs* – By Gary M. Landsberg, BSc, DVM, MRCVS, DACVB, DECAWBM, North Toronto Veterinary Behaviour Specialty Clinic; Sagi Denenberg, DVM, DACVB, Dip. ECAWBM (Behaviour), MACVSc (Behaviour), North Toronto Veterinary Behaviour Specialty Clinic
- UK Dog Trainer Chirag Patel Talks About Tech and Training

Debby van Dongen, doggo.nl

Ika, een Lady in de Betuwe

Wij, Jacobien en Jelle, zijn de gelukkige eigenaren van onze prachtige, inmiddels 5-jarige zwarte Hovawart teef “Lady”, stamboom naam “Houwaerts Ika”.

Temidden van de fruittelers in de Betuwe hebben wij een heerlijke woonplek waar Lady kan rondrennen in onze grote tuin tussen de fruitbomen. Lady is een vast onderdeel van ons gezin (met 2 kinderen) en is super relaxed en gaat overal met ons mee waar dat kan, dus ook op vakanties in binnen- en buitenland.

Hoe komen we aan Lady? Tsja, je hoort verhalen van mensen die al jaren Hovawarts hebben - bij ons was het meer geluk dan wijsheid... Vrienden van ons stonden op de wachtlijst bij Kees voor een Hovawart en vertelden dat ons. Wij waren net verhuisd van de stad naar de ruimte in de Betuwe, dus de langgekoesterde wens van de kids

(en papa) “mogen we een hond” kon nu ingevuld worden, zodat we ons bij hen aansloten op de wachtlijst. Het geluk was met ons, zodat we in november 2015 de gelukkige baasjes van Lady mochten worden.

We hebben talloze mooie ervaringen met onze zwarte dame, maar eigenlijk wil ik jullie meenemen in de laatste weken van dit jaar waar Lady een nest wierp op 6 november en vandaag op 11 december de pups 5 weken oud zijn.

Lady had al in 2018 een nestje bij Kees gehad, en zelf wilden wij ook wel nog een keer een nest van haar - hoe gaat dat nu allemaal in zijn werk en wat komt daar bij kijken?

We hadden in januari de trainingsdag van de Hovawartbond gevolgd over fokken met Hovawarts, waar talloze nuttige tips werden

meegegeven. De reu, met advies van de fokvereniging (lees: Kees) gevonden, woonde in het oosten van Duitsland. Gelukkig was het net even Corona pauze, dus op mondkapjes na geen belemmeringen bij de heen- en terug reis. Na een rit van 5-6 uur kwamen we in het mooie Bad Liebenstein waar de blonde stamboom reu Kansbyn vom Schwedenstein en zijn baasje woonden. Ik vroeg naar Kansbyn, en hij zei ‘Du meinst Fritz...’ (de roepnaam van de reu).

De honden mochten elkaar graag en alras was de dekking geslaagd. Daags erop nog een tweede dekking, waarna de thuisreis weer aanvaard werd.

Het grote wachten was begonnen, na 28 dagen zouden we meer weten als het tijd was voor de echo. Op de echo kan je niet alles zien, maar er is wel te zien of de hond drachtig is, en hoeveel pups er te zien zijn - de dierenarts kon er 6 zien, met kans op 1-2 meer

(want je ziet nooit alles). In de weken erna kon je steeds meer beweging voelen in haar buik, en vertoonde ze steeds meer zwangerschapsneigingen zoals op onbewaakte momenten eten snaaien van tafel of aanrecht. Jullie weten ‘voor een Hovawart is de keukentafel en aanrecht een klein opstapje’. In de tussentijd maakten we zelf de werpkist, en werd het kamertje waar moeder en pups zouden verblijven in orde gemaakt; warmtelamp, vetbedjes, gekleurde bandjes voor de pups, EHBO trommel, weegschaal, lijstje om het gewicht bij te houden en nog veel meer. Toen ze uitgerekend was werd ze wat onrustiger en liep ze steeds wat te dralen door huis... op de bank liggen (doet ze normaal nooit) en bij je liggen en toch weer weglopen. Uiteindelijk haar bij de werpkist gezet, en zelf ernaast met de laptop gaan werken. Blijkbaar werkt rust en vertrouwdheid want nog geen half uur later was de eerste pup

the mythbuster fact of fake?

“Honden kijken schuldig als ze weten dat ze iets fout hebben gedaan”

er...een mooie zwarte of zwart blonde, dat was op dat moment nog niet goed te zien. En daarna zo elk half uur een nieuwe pup.... 3,4,5,6 en zelfs nog een 7e! In de eerste dagen daarna was het nog vrij rustig, pups doen niets anders dan eten en slapen, en mamma Lady houdt de werpkist schoon. Maar daarna moesten we flink aan de bak – de pups gaan rondlopen, 2-3x per dag de bak schoonmaken (poep opruimen) en desinfecteren, en daarna bijvoeren met brokken, lekker spelen met ze, socialiseren, wennen aan van alles en belangrijk ‘dagelijks wegen van de pups’.

Op het moment van dit schrijven rennen ze achter elkaar aan door de woonkamer, en worden schoenen en sloffen als testmateriaal voor hun tanden gebruikt, worden kledjes door het huis gesleept en is het voer niet aan te slepen. Hetgeen iedere ei-

genaar van een jonge pup herkent, alleen heb je er nu zeven tegelijk. Prachtig om te zien, maar je doet het er niet ‘even erbij’ – een nestje fokken kost echt veel tijd en aandacht, al is het prachtig als je de puppies ziet rondrennen, stoeien met elkaar en dan weer gebroederlijk drinken bij mamma Lady of ontspannen slapen.

Fascinerend is ook hoe hard ze groeien – na 5 weken zijn ze van 450-500 gram gegroeid naar 3 – 3,5 kg....dan snap ik dat eten/slapen/eten/slapen wel weer – dat groeien kost enorm veel energie. We hebben nog 3 fantastische weken te gaan met de bonte brigade voor 6 van de 7 naar hun nieuwe baasjes gaan.

En daar gaan we zeker van genieten. Voor alle toekomstige baasjes – Veel geluk met jullie mooie en bijzondere pup in het nieuwe jaar.

YouTube levert tientallen clips van schijnbaar grappige ‘schuldig’ kijkende honden met een lage lichaamshouding. Ze wenden hun blik af, waarbij veel oogwit wordt getoond, ook wel ‘whale eye’ genoemd. Deze honden zullen vaak zien grijnzen, een poot optillen op hun zij of rug rollen, of kruipen met de staart tussen de benen richting eigenaar bij wie ze proberen de handen of het gezicht te likken. Deze vertoningen, vaak verward met schuldgevoel, zijn in feite conflictvermijdende gedragingen – een kalmerende reactie op de stem, de gezichtsuitdrukking en lichaamstaal van de eigenaar. Sommige hondeneigen-

naren zeggen dat hun hond schuldig kijkt wanneer ze thuis komen, zonder ook maar het bewijs gezien te hebben van een geplunderde afvalbak, een kapot gescheurd kussen of ander wangedrag. Dit gedrag kan verklaard worden door associatief leren, het proces waarbij een hond leert dat een bepaald gedrag een specifiek gevolg heeft. Denk bijvoorbeeld aan een reprimande of een andere straf. Dus de volgende keer als Fido naar je kijkt met die schuldige blik, dan is de kans groot dat hij eigenlijk wil zeggen ‘Je ziet er eng uit, wil je alsjeblieft niet zo tegen me schreeuwen?’

MYTHBUSTER: FAKE

Ogen

Het oog wil ook wat. Waar dat bij ons bazen betekent dat we schoonheid kunnen waarderen, voor onze Hovawarts zit er een andere betekenis aan. Zeker bij de dominante types daaronder. Wij hebben zo'n baas rondlopen hier. Poeslief. Altijd blij. Doet niemand kwaad, dénkt daar zelfs niet aan. Soms zit hij naar je te kijken met van die ongelooflijk zachtaardige vriendelijke ogen. Herkenbaar voor elke Hovawartliefhebber. Als er één hond is waarvan je door zijn ogen in zijn ziel kan kijken, dan is het wel de Hovawart, in die stelling tref ik in onze club ongetwijfeld geestverwanten. Op het moment dat hij doorheeft dat er wellicht versnaperingen in het verschiet liggen worden zijn ogen plotseling alerte jagers en vragende kinderen. Zouden ogen kunnen spreken, zouden je oren nu pijn doen: ze willen wat. Maar als mijnheer gezellig bij me ligt te doezelen of verveeld aan een kluij ligt te sabbelen of te luieren in zijn mand, als dan een van de twee hovawartinnekes die hier ook wonen komt aanggelopen... ook dán gaat het grote ogenspel beginnen. Nee, niet die hondse puppyogen, maar strakke donkere blikken biedt hij dan. Zijn ogen draaien met de route van de honden mee, zó ver dat het oogwit als sterke lampen uit zijn zwarte vacht prikt. De baas in ons huis heeft geen tanden of stem nodig om iets duidelijk te maken. Wat zijn ogen willen; dat gebeurt.

Ordensritterburg,
later Marienburg Malberg

Hofwachter van het erf

door Christel van de Westelaken

De eerste Hovawart lijkt te stammen uit 1210. Het ras wordt vernoemd in een waargebeurd verhaal waarin hij een kind redde van de dood: De gewonde hond trok het jonge kind

van bezoekende kasteelheer naar een nabijgelegen andere burcht toen het kasteel werd veroverd en iedereen vermoord werd. Dit kind, Eike von Repkow, later een beroemde Duitse wetsgeleerde schreef vele jaren later, in 1274, in het eerste wetboek *sachsenspiegel* over heldhaftigheid en edelmoedigheid van het ras. De Hovawart werd omschreven als een prima speurhond die vooral gebruikt werd om boeven op te sporen of te achtervolgen.

Na de middeleeuwen raakte het ras in de vergetelheid. Honden als de Duitse Herder drukten de Hovawart uit de aandacht. In 1915 begon een groep Duitsers aan de opbouw van het ras. In 1922 kwam de Duitser Kurt Friedrich König (1896-1975) met een nest geboren op 3 april. Dit wordt gezien als het nieuwe geboorte jaar van het ras.

Liefhebbers gingen op bezoek bij elke boerderij die in en om het Zwarte Woud gelegen

waren en vonden nog enkele hovawarts terug. Een fokprogramma werd samengesteld en door verschillende rassen zoals o.a. Hongaarse Kuvasz, Leonbergers en Newfoundlanders te kruisen met deze Hovawart konden zij in 1922 vervuld met trots, hun eerste worp officieel inschrijven bij het Duitse fokregister.

Rond 1937 werd de hovawart ingeschreven als erkend ras door de Duitse kennelclub.

In 1945 na de tweede wereldoorlog waren er nog slechts enkele exemplaren in leven. Ze werden massaal ingezet om 'te werken' tijdens de oorlog. Gelukkig is er na de Tweede Weereldoorlog ook weer oog gekomen voor de Hovawart.

Inmiddels zijn in Nederland Hovawart-rasverenigingen erkend. De Hovawart is er en als het aan de vele liefhebbers en fokkers ligt verdwijnt hij ook niet meer!

De puptest

Kees van Gorp

Onze vereniging test, zoveel als mogelijk, pups omstreeks de 50e dag na de geboorte. Dit is een extra service voor de fokkers die bij onze vereniging zijn aangesloten. Fokkers kunnen de uitslag van de tests bijvoorbeeld gebruiken als richtlijn voor het plaatsen van de pups. Dit kan er, naar mijn idee, zeker toe leiden dat herplaatsingen of niet correct geplaatste honden voor een deel voorkomen kunnen worden.

Het idee achter de test.

De puptest is in de afgelopen 30 jaar door mij ontwikkeld en doorontwikkeld. Er is ook gebruikgemaakt van een deel van de test van William Gambel, een bekende gedragsdeskundige. In de test wordt gekeken hoe de pup reageert op soortgenoten, op optische en akoestische prikkels en op de mens in diverse situaties. Er wordt gelet op het verwerken van prikkels. De gegevens

van afgenomen tests heb ik zoveel mogelijk geregistreerd. Ik heb tests verricht bij worpen in Nederland, België, Duitsland, Polen, Zwitserland, Oostenrijk, Denemarken en de USA. Overigens zijn er ook tests afgenomen bij verschillende rassen waarbij vergelijkingen zijn gemaakt tussen de resultaten.

Er zal altijd een groep mensen zijn die niet in de resultaten gelooft en een groep mensen die er wel in gelooft. De resultaten zijn niet wetenschappelijk bewezen. Wel zijn de kopers en fokkers blij met de uitslagen en zij geloven zij in de resultaten. De fokkers geven dit aan na ruggespraak met hun klanten. Voor mij geldt dat ik er nog steeds van overtuigd ben, dat het testen wel degelijk zin heeft. Het kunnen 'lezen' van de pup in verschillende situaties is echter wel een noodzakelijk.

Hoe verloopt de test?

Voorafgaand aan de test krijgt de fokker uitleg over hetgeen er gaat gebeuren. De testende personen zitten stil in de ruimte en zijn in de gelegenheid om optimaal te kunnen observeren. Dan wordt er begonnen met het individueel testen van de pups. De fokker plaatst de pup in de (voor de pup vreemde) ruimte in staande positie voor een spiegel. De fokker moet de ruimte rustig bewegend maar snel verlaten. De pup is met zijn snuit richting spiegel neergezet. De pup ziet voor het eerst in zijn leven een soortgenoot die exact dat doet wat hij zelf ook doet. Hoe gaat hij hiermee om? Wat doet de pup als hij alleen blijft in de vreemde ruimte, dus zonder moeder en nestgenoten? Hoe gaat hij met de situaties om? Met welke houding, inzet en lichaamstaal beweegt hij in de ruimte? In deze ruimte bevinden zich vreemde voorwerpen die met het oog en het gehoor waar-

genomen kunnen worden. We noemen dit optische en akoestische prikkels. De voorwerpen staan stil en bewegen op een later moment in de richting van de pup. Er wordt per pup gekeken naar het verwerken van de prikkels.

Nadat de dingen beschreven zijn, wordt de pup in contact gebracht met de tester. De tester probeert de pup te lokken en contact met hem te maken. Daarna wordt de pup fysiek overheerst en in balans gebracht op een hand van de testende persoon. De tester neemt de pup vervolgens op de arm en streelt en knuffelt deze uitgebreid. Daarna legt hij de pup meteen op de rug voor een 'gevraagde' onderwerping. Aansluitend probeert de tester de pup weer naar zich toe te lokken.

Op speciale formulieren beschrijft de tester wat de pup voor reacties geeft. De tester

die een ervaringsdeskundige is voor uw ras, geeft een korte uiteenzetting van het ontsta-
ne beeld. Er is voor iedere pup ongeveer 15
tot 30 minuten testtijd nodig. De nabespre-
king duurt maximaal een halfuur.

De pup test kost per pup € 15. Dit zijn inkom-
sten voor de club. De club stuurt een reke-
ning vooraf aan de fokker. Per reiskilometer
naar de locatie van de fokker dient een on-
kostenvergoeding van 19 cent per kilometer
vergoed te worden aan de testende persoon

op de testdag zelf. Vooraf wordt aangegeven
hoe hoog de kosten zijn. De vergoeding wordt
contant betaald. De resultaten zijn eigen-
dom van de club en de tester. De fokker krijgt
een uitgewerkt formulier. De uitslagen mo-
gen vastgelegd en gepubliceerd worden in
clubgegevens, clubdatabank en documen-
tatie die naar buiten gebracht kan worden
door de club en/of de tester.

Kees van Gorp

Oproep

Wij vragen medewerking van personen die bereid zijn ons te helpen bij de gedragstests van de club. De tests die we binnen de vereniging hebben, zijn: pup tests, jonghonden- en volwassenhondentests. We hebben bij de gedragstests op de locatie een team van ongeveer 10 personen nodig. Ook voor de pup test hebben we een aantal mensen nodig. Voor beide testactiviteiten geldt dat we hopen ons team te kunnen uitbreiden met mensen die, na een stageperiode bij de vereniging, zelfstandig de test kunnen uitvoeren. U dient wel over voldoende tijd te beschikken. Er worden geen vergoedingen gegeven voor de gedragstests. Het betreft hier vrijwilligerswerk maar ook inzet voor de vereniging. Er zal zowel praktijk- als theorieles gegeven worden. We stellen graag een team samen uit mensen die over honden(gedrags)ervaring beschikken. Bent u geïnteresseerd? Stuur dan a.u.b. een berichtje met motivatie naar Kees van Gorp, kees1962@hotmail.com.

Laat chocolade de feestdagen niet verpesten!

Rond de feestdagen is er volop chocolade in huis. En chocolade is giftig voor de hond, dat weten we. In cacao zit theobromine. Hoe meer cacao in de chocolade, hoe giftiger dus. Pure chocolade is veel gevaarlijker dan melkchocolade.

Honden hebben zeer lange tijd nodig om de giftige stof uit het lichaam te verwijderen dus de theobromine verzamelt zich in het lichaam. De reactie van de hond verschilt naar mate de gevoeligheid er is en uiteraard heeft het lichaamsgewicht er veel mee te maken.

De Hovawart is extra gevoelig voor chocoladevergiftiging. Niet vanweg zijn lijf of gestel maar.... omdat het dieven zijn! Vooral bij aankomst en afscheid van gasten en andere momenten van onoplettendheid kan het zomaar gebeuren zijn: hap slik weg.

Je kunt niet precies stellen hoeveel chocolade tot een echt gevaarlijke situatie leidt. Niet elke kleine diefstal hoeft meteen tot grote paniek te leiden. Maar alertheid is wel belangrijk. Een kleine hond van 5 kg krijgt al vergiftigingsver-

schijnselen bij bij zo'n 15 gram pure chocolade of 50 gram melkchocolade. Verschijnselen van een chocoladevergiftiging zijn onrust, veel hijgen, veel drinken, braken, diarree en spiertrillingen en soms koorts. Zware vergiftiging kan hartritme stoornissen en de dood veroorzaken.

Dus: Als je hond chocolade gegeten heeft, neem dan snel contact op met je dierenarts. De verpakking geeft informatie over de hoeveelheid theobromine. Dat, de hoeveelheid en het tijdstip dat je hond de chocolade at is voor de dierenarts belangrijk. Is het net gebeurd, dan zal de arts je uitnodigen om snel te komen en je hond laten braken. Was het een gevaarlijke dosis is een opname in de kliniek misschien nodig. Je dierenarts kan alleen de symptomen behandelen, niet de vergiftiging zelf.

Je hond wacht op dat ene moment dat jij even niet oplet! Laat je feestdagen niet verpesten.

fotowedstrijd

doe mee!

Jouw Hovawart is de mooiste van de club, niet? En anders kun jij toch wel de mooiste foto maken. Da manier waarop ze zit. De stoere stand. De schattige kop, de lieve ogen. Er is genoeg om te veeuwen met een camera. Doe mee het de Hovawart-fotowedstrijd! Zend je mooiste foto's in en maak kans op publicatie van jouw held, met een verhaaltje over jou en je hond erbij. Met de foto's willen we als club de schoonheid van ons ras in beeld brengen. Probeer het kenmerkende uiterlijk zo goed mogelijk in beeld te brengen. Portretten, silhouetbeelden, actiebeelden, alles mag. Belangrijk is dat je foto voldoende resolutie heeft, dus dat -ie groot is. Het hoeft niet een professionele foto te zijn, zelfs met een moderne telefoon kun je tegenwoordig echt prachtige platen maken, ook voldoende groot, sla altijd zo groot mogelijk op.

De binnengekomen foto's worden later ook gebruikt om artikelen van ons ledenblad te illustreren.

Jouw Hovawart voorop ons blad!

Zend je foto's vóór 30 januari 2021 naar marcelvandijk@mac.com

Het bestuur van de Hovawart Bond Nederland
wenst iedereen gezellige en veilige feestdagen
en een vrij 2021!